

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 25017/2024
11.02.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Соња Савин, адвокат из ..., против тужених „United media digital“ ДОО Београд, ББ и ВВ, обоје из ..., које заступа пуномоћник адвокат Дејан Богдановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 180/24 од 13.09.2024. године, у седници одржаној 11.02.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду ГжЗ 180/24 од 13.09.2024. године и пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 617/21 од 07.11.2023. године у усвајајућем делу одлуке о захтеву тужиоца, као и у погледу одлуке о тршковима парничног поступка, и предмет у овом делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 617/21 од 07.11.2023. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском од 17.08.2022. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па су обавезани тужени „United media digital“ ДОО Београд и тужена ВВ, да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа, солидарно исплате износ од 70.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 07.11.2023. године па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу којим је тужилац тражио да се обавезу тужени „United media digital“ ДОО Београд и тужена ВВ, да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде угледа и части, преко досуђених 70.000,00 динара, исплате износ од још 420.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 07.11.2023. године па до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени ББ из ..., да о свом трошку јавно објави увод и изреку ове пресуде, без икаквог коментара и без одлагања а најкасније у другом наредном издању од дана правноснажности пресуде на „nova.rs“, под претњом новчаног кажњавања у износу од 50.000,00 динара. Ставом петим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 127.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ 180/24 од 13.09.2024. године, ставом првим изреке, одбачена је као недозвољена жалба тужиоца изјављена против

става другог изреке првостепене пресуде. Ставом другим изреке, одбијене су као неосноване жалбе странака и првостепена пресуда у ставовима другом, трећем и четвртм изреке је потврђена. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка у ставу петом изреке првостепене пресуде, тако што су тужени обавезани да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 126.400,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана стицања услова за извршење па до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, благовремену ревизију изјавили су тужени, побијајући је у усвајајућем делу одлуке о захтеву тужиоца, због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у границама разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011 ... 18/2020), а који се примењује на основу члана 131. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, бр.83/2014, 58/2015 и 12/2016 – аутентично тумачење), а који се примењује на основу одредбе члана 153. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, бр.92/2023 и 51/2025) и закључио да је ревизија тужених основана.

Према утврђеном чињеничном стању, дана ..2021. године, на интернет порталу „nova.rs“, објављен је текст под насловом „ГГ донатор са седам дисциплинских пријава, хоће на чело Адвокатске коморе“, а у коме је даље наведено: „Заступник већине банака и јавних предузећа у Београду и 'другар' ГГ, који му је поклонио мобилну канцеларију, новосадски адвокат АА, намерачио се и на Адвокатску комору Војводине. Према сазнањима 'nova.rs', новосадски адвокати од јуче масовно примају телефонске позиве из АА канцеларије са сугестијом да гласају за 'његову листу' на предстојећим изборима за новог председника коморе. Уз лобирање, позиваоци подсећају адвокате на АА 'одличне односе са СНС'. „Прво су позивали све колеге који су чланови СНС-а. Њима је речено да је стигла директива из београдске страначке централе да на предстојећим изборима у комори сви морају да гласају за кандидата иза ког стоји АА канцеларија, каже извор за 'nova.rs', који је и сам примио сличан позив. 'Мене је позвао колега ког знам површно, из суда. Упркос томе што му је познато да нисам члан нити симпатизер владајуће странке, тражио ми је да подржим АА кандидата 'нежно' ме подсећајући да имам пар предмета који су посредно везани за нека јавна предузећа у којем столује управо СНС', каже наш саговорник, напомињући да су сличне позиве добили и све колеге које познаје. Он истиче да лобирање за изборе унутар АКВ није нелегитимно, али да се не сећа да је ико на овакав начин покушао да дође до на чело коморе. Оно што је додатни куриозитет је да је управо Адвокатска комора Војводине у више наврата покретала дисциплинске пријаве против АА. Према сазнањима 'nova.rs', против АА је комори само у последњих неколико година поднето чак седам дисциплинских пријава, једна од њих је још увек активна. Цела досадашња каријера овог новосадског адвоката је пуно инцидентата, од старлета, туче око паркинга, кривичног гоњења старца од 98 година, па до кривичне пријаве против водитеља ДД због 'верске мржње и нетрпељивости према верницима'. Процват његове канцеларије која је тренутно броји више од 200 запослених, коинцидира са

устоличењем СНС, тако да данас овај адвокат заступа већину банака у Србији, али говото и сва јавна предузећа у Београду. Мимо сваке професионалне етике, АА отворено показује своју оданост странци, између осталог и 'уступањем' мобилне канцеларије заменику градоначелника ГГ. Блиске односе има и са Покрајинским секретаром за здравство ЂЂ, са којим је својевремено био умешан у аферу фалсификовања исправа и покушаја преваре осигуравајућег друштва. Како је наш протал раније писао, Покрајински секретар за здравство и члан кризног штаба ЂЂ, својевремено је фалсификовао лекарски налаз и предао га АА канцеларији, како би оправдао изостанак пред судом и спречио обустављање поступка који су водили против једне осигуравајуће куће. Тадашњи ортопед ЂЂ и АА су овај проблем са законом решили опортунитетом, тако што су уплатили одређене суме у хуманитарне сврхе. У међувремену ЂЂ је постао Покрајински секретар за здравство, а АА је између осталог постао адвокат Клиничког центра Војводине“.

Тужени „United media digital“ ДОО је издавач медија „nova.rs“, тужени ББ је његов главни и одговорни уредник, док је ВВ аутор овог текста. Због изнетих информација тужилац се осећа узнемирено, морао је да се правда околини и пословним партнерима.

По становишту нижестепених судова, тужиоцу је повређено достојанство личности. Ово стога што из текста произлази да су адвокати у Војводини добијали позиве из адвокатске канцеларије тужиоца како би подржали листу кандидата из тужиоцеве канцеларије, при чему, иако се у тексту наводи да он „хоће на чело Адвокатске коморе“ тужилац није био кандидат за председника Адвокатске коморе Војводине. Такође, наведено је да је тужиоцева адвокатска каријера пуна инцидентата, а на околност истинитости ових навода током поступка тужени нису доставили доказе, како у погледу навода о тучи око паркинга, тако и у погледу умешаности у аферу фалсификовања исправа и покушај преваре осигуравајућег друштва. При томе, с обзиром на садржину и контекст целог текста и наслова, те с обзиром на тон којим је писан, тужилац је представљен као неморална и бахата особа, због чега је о тужиоцу формирано мишљење као о лицу које је склоно друштвено неприхватљивом понашању. Тужилац је представљен јавности у другачијем светлу приписивањем особина које нема, што је имало за последицу формирање негативног утиска о тужиоцу и дискредитовање његове личности. Пошто су све наведене информације објављене супротно обавези дужне новинарске пажње у смислу члана 9. Закона о јавном информисању и медијима, оне су недопуштене, па применом одредби чланова 112, 113, 114. и 115. Закона о јавном информисању и медијима, тужилац има право на накнаду нематеријалне штете, као и право да се пресуда објави без коментара и одлагања што је наложено одговорном уреднику применом члана 120. став 1. Закона о јавном информисању и медијима.

Према становишту Врховног суда, побијана одлука донета је погрешном применом материјалног права, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Право и дужност медија је да информише јавност о питањима (појавама, догађајима и личностима), о којима јавност има оправдан интерес да зна, и то без обзира на начин на који су прибављене ове информације, сагласно одредби члана 5.

став 1. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, бр.83/2014, 58/2015 и 12/2016 – аутентично тумачење). Право јавности да зна, односно да буде информисана није неограничено. Ограничење слободе изражавања садржано је у одредби члана 79. која у ставу 1. прописује да је достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација, правно заштићено, а у ставу 2. да је објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу, приписивањем особина и својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, недопуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи. Из тога следи да је неистинита информација, уколико је лезиона (подобна да узрокује повреду достојанства личности), недопуштена јер јавност не може имати интерес да зна неистину, па оштећени, поред осталих могућности правне заштите према Закона о јавном информисању и медијима, има право на накнаду штете.

Право на накнаду штете прописано је одредбом члана 112. став 1. Закона о јавном информисању и медијима, према којој одредби лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одребама овог закона, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона. Према томе, општа правила о одговорности за накнаду штете имају се применити у свему ономе о чему не постоје посебна правила прописана Законом о јавном информисању и медијима. Опште правило о одговорности за штету садржано у одредби члана 154. став 1. Закона о облигационим односима, прописује да ко другом проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Према томе, уколико се докаже штетна радња и последица, односно узрочна веза између штетникове радње и штете као последице, претпоставља се да је штетник крив, али се може ослободити одговорности доказивањем да није крив (да нема намере нити непажње). Закон о јавном информисању и медијима одговорност по основу кривице прописује за одговорног уредника и новинара. Према члану 113. ЗЈМ, новинар, односно одговорни уредник одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. овог закона, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом. Из ове одредбе одмах су видљиве две особености у односу на општа правила Закона о облигационим односима. Прва је да се кривица одговорног уредника и новинара не пресумира, за разлику од правила садржаног у одредби члана 154. став 1. ЗОО (и ранијих решења Закона из ове области), док се друга особеност састоји у садржини појма кривице. Према општим правилима грађанско - правне одговорности, кривица се састоји у намери или непажњи (члан 158. ЗОО), док кривица према Закону о јавном информисању и медијима јесте понашање одговорног уредника и новинара противно обавези новинарске пажње садржане у одредби члана 9. Закона о јавном информисању и медијима. У свим осталим питањима важе општа правила о одговорности за штету из ЗОО, а то је да постоји штетна радња (објављивање недопуштене информације), да постоји штета као последица и узрочна веза између штетне радње и штете (душевни болови због објављивања недопуштене информације), а све ове чињенице мора доказати оштећени у складу са својом обавезом која је

садржана у општој одредби правила о терету доказивања из члана 231. Закона о парничном поступку, које произилази из правила о терету тврдње из члана 228. ЗПП. Према овим правилима, странка је дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев (терет тврдње), а странка која тврди да има неко право, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права. У складу са наведеним, терет доказивања битних чињеница у погледу одговорности за штету, јесте на оштећеном. Осим доказивања да је објављена недопуштена информација, да постоје душевни болови којима је узрок управо та недозвољена информација, на њему је терет доказивања пропуштања дужне новинарске пажње (кривице одговорног уредника и новинара која се не пресумира).

Из свега наведеног произлази да је, супротно становишту нижестепених судова, на тужиоцу био терет доказивања чињеница од којих зависи његово право на накнаду штете према одредби члана 112. Закона о јавном информисању и медијима, па и недопуштеност информације, односно да га наведене информације искривљено приказују, како је то тврдио. С обзиром да нижестепени судови погрешно примењују правило о терету доказивања, чињенично стање у погледу тога да ли су у тексту објављене недопуштене информације, непотпуно је утврђено.

Полазећи од свега наведеног, нижестепене пресуде у усвајајућем делу одлуке о захтеву тужиоца за накнаду штете и објављивање пресуде (која одлука зависи од основаности захтева за накнаду штете), укинута су применом члана 416. став 2. Закона о парничном поступку. Осим наведених правила у погледу терета доказивања, судови ће имати у виду да се може доказивати само истинитост чињеничних тврдњи о појави, догађају, односно личности о којој је информација, а не и вредносно мишљење тужених изражено у тексту које није подложно доказивању. Наравно, ово само под условом да је то вредносно мишљење о тужиоцу имало адекватну чињеничну подлогу, јер само у том случају слобода изражавања, у односу на право на достојанство личности, има претежан значај.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић